

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.6.2014
COM(2014) 359 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOGI

k

predlogu Komisije za

SKLEP SVETA

o stališču Unije v Svetu za sodelovanje, ustanovljenem s Sporazumom o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani, glede sprejetja priporočila o izvajanju pridružitvenega načrta EU-Moldavija

PRILOGI

k

predlogu Komisije za

SKLEP SVETA

o stališču Unije v Svetu za sodelovanje, ustanovljenem s Sporazumom o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani, glede sprejetja priporočila o izvajanju pridružitvenega načrta EU-Moldavija

PRILOGA 1

Osnutek

PRIPOROČILO

o izvajanju pridružitvenega načrta EU-Moldavija

SVET ZA SODELOVANJE MED EU IN MOLDAVIJO JE –

ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju EU-Moldavija, ki vzpostavlja partnerstvo med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: SPS), zlasti člena 82 Sporazuma,

ob upoštevanju naslednjega:

Svet za sodelovanje je bil ustanovljen v skladu s členom 82 SPS, da bi nadzoroval izvajanje SPS, v dogovoru z obema pogodbenicama pa lahko sprejme tudi ustrezna priporočila.

Pogodbenici SPS sta se dogovorili o besedilu pridružitvenega načrta, katerega namen je pripraviti in olajšati izvajanje prihodnjega pridružitvenega sporazuma z vzpostavitvijo praktičnega okvira, ki bo pomagal doseči glavna cilja, tj. politično združevanje in gospodarsko povezovanje.

Pridružitveni načrt bi moral izpolniti dve nalogi: opredeliti posebne korake, da se zagotovi, da pogodbenici izpolnita svoje obveznosti iz pridružitvenega sporazuma, ter zagotoviti širši okvir za nadaljnjo krepitev odnosov med EU in Moldavijo, pri tem pa zlasti olajšati globlje gospodarsko povezovanje in politično sodelovanje v skladu s splošnimi cilji pridružitvenega sporazuma –

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

Edini člen

Svet za sodelovanje priporoča, da pogodbenici izvajata pridružitveni načrt EU-Moldavija, določen v Prilogi, v kolikor si z izvajanjem načrta prizadevata doseči cilje pridružitvenega sporazuma EU-Moldavija, ki vzpostavlja pridružitveno razmerje med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani.

V [...]

Za Svet za sodelovanje

Predsednik

PRILOGA 2

Pridružitveni načrt **med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo**

Evropska unija in Republika Moldavija (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici) priznavata, da je vzhodno partnerstvo bistveno in pozitivno vplivalo na okvir njunih odnosov. Pogodbenici sta se začeli pogajati o Pridružitvenem sporazumu leta 2010, o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine, ki bo sestavni del navedenega sporazuma, pa leta 2012. Prav tako sta pripravili in začeli izvajati akcijski načrt za liberalizacijo vizumskega režima; uspešno izvajanje slednjega je temeljni element političnega pridruževanja Republike Moldavije Evropski uniji in gospodarskega povezovanja z njo. To bistveno povečanje mobilnosti in osebnih stikov je bilo določeno v pridružitvenem sporazumu.

Pogajanja o pridružitvenem sporazumu so se končala 25. junija 2013, sporazum pa je bil parafiran 29. novembra 2013. Preden sporazum začne veljati v celoti, je treba sprejeti ukrepe za zagotovitev, da bosta pogodbenici lahko izkoristili vse njegove prednosti, pri čemer je prvi od teh ukrepov delna začasna uporaba sporazuma. Cilj pridružitvenega načrta je pripraviti in olajšati izvajanje pridružitvenega sporazuma, in sicer z vzpostavitvijo praktičnega okvira, prek katerega se lahko dosežeta glavna cilja – politično pridruževanje in gospodarsko povezovanje. Ta okvir bo nadomestil akcijski načrt evropske sosedске politike EU-Moldavija.

Pridružitveni načrt na podlagi strukture pridružitvenega sporazuma določa seznam prednostnih nalog za skupno delo v obdobju 2014–2016.

Dejstvo, da se pridružitveni načrt osredotoča na omejeno število prednostnih nalog, ne vpliva na obseg ali mandat trenutnega dialoga, ki poteka v okviru Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, drugih relevantnih sporazumov ali na večstranski ravni vzhodnega partnerstva. Ne posega v izvrševanje obveznosti, ki izhajajo iz pridružitvenega sporazuma, ko bo ta začel veljati ali se začasno uporabljati.

1. Načela, instrumenti in sredstva za izvajanje pridružitvenega načrta

Izvajanje pridružitvenega načrta bodo usmerjala naslednja skupna načela:

Dejavnosti, ki se izvajajo kot del pridružitvenega načrta, bi bilo treba izvajati v duhu splošnih ciljev političnega pridruževanja in gospodarskega povezovanja;

Prednostne naloge pridružitvenega načrta so odraz odgovornosti EU in Republike Moldavije, da bosta v celoti izvajali določbe pridružitvenega sporazuma, ko bo ta začel veljati;

Pridružitveni načrt bi bilo treba izvajati ob polnem spoštovanju načel preglednosti, odgovornosti in vključevanja;

Obe pogodbenici morata sodelovati pri izvajanju pridružitvenega načrta;

Cilj pridružitvenega načrta je doseči otipljive in opredeljene rezultate s postopnim izvajanjem praktičnih ukrepov;

Pogodbenici priznavata pomen podpiranja dogovorjenih prednostnih nalog z ustreznimi in zadostnimi političnimi, tehničnimi in finančnimi sredstvi; ter

Izvajanje pridružitvenega načrta bo predmet letnega poročanja, spremljanja in ocenjevanja. Doseženi napredek se bo preverjal, tudi v okviru Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju ter drugih relevantnih sporazumov.

Evropska unija bo Republiko Moldavijo podpirala pri izvajanju ciljev in prednostnih nalog iz pridružitvenega načrta. V ta namen bo: uporabila vse razpoložljive vire podpore EU; zagotovila strokovno znanje in izkušnje ter svetovanje; olajšala izmenjavo dobrih praks,

strokovnega znanja in izkušenj ter informacij; ter podprla gradnjo zmogljivosti in krepitev institucij. Prav tako bo spodbujala podporo drugih partneric Republike Moldavije ter poskušala to podporo uskladiti. Uporabila bo svoje zadevne finančne instrumente v podporo izvajanju pridružitvenega načrta. Vendar pridružitveni načrt ni dokument finančnega načrtovanja in ni nadomestek za finančno načrtovanje, ki ga izvajata pogodbenici.

EU bo zagotovila podporo v okviru splošnih prednostnih nalog za pomoč Republiki Moldaviji, kakor je navedeno v enotnem okviru podpore evropskega instrumenta sosedstva ter načrtovanju za več držav, ki je bilo za Republiko Moldavijo pripravljeno prek evropskega instrumenta sosedstva. Pri tem bo popolnoma upoštevala izvedbena pravila in postopke, ki urejajo zunanjo pomoč EU.

Pridružitveni načrt se bo začel uporabljati od trenutka, ko bo sprejet, in sicer za začetno obdobje treh let, ki se lahko sporazumno podaljša. Ko bo sprejet, bo nadomestil akcijski načrt evropske sosedne politike kot instrument spremljanja napredka Republike Moldavije v okviru evropske sosedne politike. Tudi civilna družba se bo spodbujala, da svoje delo na področju spremljanja osredotoči na pridružitveni načrt. EU bo odgovorna za poročanje o izvajanju pridružitvenega načrta, pri tem pa ji bodo v podporo sistemi poročanja Republike Moldavije.

Pridružitveni načrt se lahko po potrebi kadar koli spremeni ali posodobi, in sicer sporazumno s Svetom za sodelovanje (Pridružitvenim svetom) Evropske unije in Republike Moldavije, zlasti ob začetku veljavnosti pridružitvenega sporazuma.

2. Prednostne naloge pridružitvenega načrta

2.1 Politični dialog in reforme

Politični dialog in sodelovanje v zvezi z reformami, ki jih je treba sprejeti v okviru pridružitvenega načrta, si prizadeva za okrepitev spoštovanja demokratičnih načel, pravne države in dobrega upravljanja, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s pravicami oseb, ki pripadajo manjšinam, kakor je zapisano v temeljnih konvencijah ZN in Sveta Evrope ter s tem povezanih protokolih. Pri političnem dialogu in izvajanju reform na naslednjih področjih bi bilo treba upoštevati akcijski načrt Sveta Evrope:¹

(i) krepitev stabilnosti, neodvisnosti in učinkovitosti institucij, ki zagotavljajo demokracijo in pravno državo v Republiki Moldaviji, zlasti:

razjasnitev pristojnosti ustavnega sodišča in postopkov imenovanja njegovih članov v tesnem sodelovanju z Beneško komisijo;

pregled postopka izvolitve predsednika (člen 78 ustave), da se zagotovi, da je vključujoč in zagotavlja delitev oblasti. Dolgoročno bo potreben celovitejši pregled ustave, da se prepreči ponoven institucionalni zastoj;

zagotovitev, da se parlamentarne in lokalne volitve izvedejo demokratično in v skladu z evropskimi standardi ter da se odpravijo vse pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi / Urad za demokratične institucije in človekove pravice (OVSE/ODIHR);

izvajanje strategije za decentralizacijo v skladu z Evropsko listino lokalne samouprave Sveta Evrope (Zbirka pogodb Sveta Evrope, št. 122);

¹ Akcijski načrt v podporo demokratičnim reformam v Republiki Moldaviji za obdobje 2013–2016, 20. novembra 2013.

nadgradnja pravnega okvira za financiranje političnih strank in volilnih kampanj glede na skupna mnenja OVSE/ODIHR in Beneške komisije ter priporočil Skupine držav proti korupciji (GRECO) o preglednosti financiranja strank;

(ii) nadaljnje reforme pravosodja, zlasti zagotavljanje neodvisnosti, nepristranskosti, strokovnosti in učinkovitosti sodstva, tožilstva ter organov odkrivanja in preiskovanja, v katerih ne bi smelo prihajati do političnega ali kakšnega koli drugega neupravičenega vmešavanja, ter okrepitev preprečevanja korupcije in boja proti njej v vseh njenih oblikah in na vseh ravneh. Za nekatere elemente celovite reforme pravosodja bodo morda potrebne ustavne spremembe:

zagotovitev popolnega delovanja nacionalnega centra za boj proti korupciji, vključno z dodelitvijo zadostnih finančnih sredstev in zadostnega osebja, ter sodelovanje pri boju proti korupciji na mednarodni ravni ;

zagotovitev neodvisnosti nacionalnega centra za boj proti korupciji, vključno z imenovanjem in razrešitvijo direktorja ter njegovih namestnikov prek odprtega in preglednega postopka, ki temelji na kompetencah in je jasno opredeljen z zakonodajo, ter z nadzorom njegovega delovanja in njegovo odgovornostjo v zvezi s tem;

pregled veljavne zakonodaje, v kateri se stalno imenovanje sodnikov obravnava kot podaljšanje prvega, za katerega bi morali sodniki izpolnjevati vnaprej določena merila;

prizadevanje za krepitev neodvisnosti institucij pravosodja, da se prepreči njihova izpostavljenost politični ali kateri koli drugi obliki pritiska uprave, vlade ali parlamenta; izvajanje novega sistema disciplinske odgovornosti sodnikov, da se zagotovi, da izpolnjujejo svoje obveznosti do družbe;

pregled veljavne zakonodaje v zvezi s sodniki, tožilci, odvetniki in drugimi delavci v pravni stroki za spodbujanje ničelne tolerance do korupcije in preprečevanje vseh vrst koruptivnih ravnanj;

nadaljevati prizadevanja za prenos odgovornosti za objekte za pripor z ministrstva za notranje zadeve na ministrstvo za pravosodje;

pregled veljavne zakonodaje, s katerim bi vrhovni sodni svet pridobil vodilno vlogo pri odločanju o dodeljevanju sredstev sodiščem;

napredek pri celoviti reformi državnega tožilstva;

sprememba pravnega okvira o nacionalnem pravosodnem inštitutu, da se posodobi sistem usposabljanja za sodnike in tožilce ter izboljša učinkovitost njegovih dejavnosti;

izvedba reforme institucije varuha človekovih pravic v skladu z zakonodajo o varuhu človekovih pravic, ki jo je vlada sprejela 4. septembra 2013;

(iii) zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin s celovitim sodelovanjem v zvezi z varstvom človekovih pravic in temeljnih svoboščin. To sodelovanje bo vključevalo delo na naslednjih področjih, da bi:

Človekove pravice in temeljne svoboščine

se izvedel nacionalni akcijski načrt za človekove pravice (2011–2014) s poudarkom na najranljivejših skupinah in uskladilo načrtovanje proračunskih postopkov, da bi se dodelilo dovolj sredstev za učinkovito izvajanje;

se zagotovilo polno izvajanje zakonov in drugih predpisov proti diskriminaciji zaradi katerega koli razloga, vključno z zakonom za zagotovitev enakosti, ter okrepila zmogljivost Sveta za preprečevanje in odpravo diskriminacije (v nadaljnjem besedilu: Svet za enakost);

se upoštevala priporočila struktur in strokovnjakov Sveta Evrope glede skladnosti z Okvirno konvencijo za varstvo narodnih manjšin ter se izvedla v soglasju s temi strukturami in strokovnjaki;

se zagotovilo učinkovito izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov;

se zagotovilo učinkovito izvrševanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice;

se ohranili učinkoviti predsodni in izvensodni mehanizmi za reševanje sporov, tudi na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin;

se še naprej omogočal dostop do informacij o pravicah državljanov in ustreznih pravnih rešitvah;

se spodbujala in povečevala ozaveščenost glede človekovih pravic in nediskriminacije v sodstvu, organih kazenskega pregona in upravi;

Svoboda izražanja

se nadaljevalo delo zagotavljanja svobode izražanja in neodvisnosti medijev v skladu s priporočili Sveta Evrope;

se vzpostavil redni dialog o izmenjavi dobrih praks na področju svobode in pluralnosti medijev, dekriminalizacije obrekovanja, zaščite novinarskih virov ter kulturne raznolikosti v medijih;

Sodelovanje civilne družbe

bi bile v zbiranje informacij in politike spremljanja vključene organizacije civilne družbe, zlasti reprezentativne organizacije delodajalcev in sindikati;

Trgovina z ljudmi

se odobril in izvajal nacionalni akcijski načrt o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej (2014–2016);

se poglobilo sodelovanje na področju trgovine z ljudmi v okviru ustreznih mednarodnih organizacij (OVSE, ZN);

Slabo ravnanje in mučenje

se vzpostavil celovit politični okvir za preprečevanje nekaznovanosti in boja proti njej na podlagi smernic o odpravi nekaznovanja za hude kršitve človekovih pravic (Svet Evrope, 2011);

se učinkovito obravnavalo vsako prijavljeno slabo ravnanje s pridržanimi osebami s strani uslužbencev organov odkrivanja in preiskovanja, zlasti v priporu;

Otrokove pravice

se izvajale ustrezne določbe nacionalnega akcijskega načrta za človekove pravice, vključno s prizadevanji za uveljavljanje otrokovih pravic in odpravo revščine otrok;

Nasilje v družini

se zagotovilo polno izvajanje veljavnega zakonodajnega okvira o nasilju v družini;

Enaka obravnava

se izboljšalo stanje na področju enakosti spolov, zagotovila enaka obravnava žensk in moških v družbenem in gospodarskem življenju, tudi na področju kazenskega pregona, ter uvedli praktični ukrepi za odpravo razlike v plačilu med spoloma;

se zagotovila usklajenost z evropskimi standardi v zvezi s pravili o zdravju in varnosti, o porodniškem dopustu ter o usklajevanju starševskih in poklicnih obveznosti;

se spodbudila udeležba žensk pri odločanju ter v javnem in političnem življenju ter se izvedle usmerjene dejavnosti na teh področjih;

Pravice sindikatov in temeljni delovni standardi

se nadaljevalo delo za zagotovitev, da se spoštujejo pravice sindikatov in temeljni delovni standardi v skladu z evropskimi standardi in konvencijami Mednarodne organizacije dela;

Boj proti korupciji in upravna reforma

se boj proti korupciji izvajal na vseh ravneh družbe, zlasti proti korupciji na visoki ravni, ter izvedla ustrezna priporočila Skupine držav Sveta Evrope proti korupciji (GRECO);

se izvajala nacionalna strategija za boj proti korupciji za obdobje 2011–2015 in akcijski načrt za obdobje 2014–2015 v tesnem sodelovanju s civilno družbo in mednarodnimi organizacijami;

se nadaljevalo izvajanje reforme javne uprave, da bi se vzpostavila odgovorna, učinkovita, pregledna in strokovna javna uprava;

se okrepilo usklajevanje in izmenjava informacij med organi, odgovornimi za boj proti korupciji, vključno z opredelitvijo jasne delitve dela med nacionalnim centrom za boj proti korupciji ter nacionalno komisijo za integriteto;

se vzpostavile specializirane enote nacionalnega centra za boj proti korupciji za obravnavo primerov, ki bi vključevali uradnike na visoki ravni ali večjo škodo, da bi se bolje odpravljala korupcija na visoki ravni;

se okrepila operativna zmogljivost nacionalne komisije za integriteto. Poleg tega bi bilo treba vzpostaviti delujoč okvir za izvajanje učinkovitih finančnih preiskav in izterjavo sredstev;

se izvajal delujoč in zanesljiv sistem za preglednost in preverjanje premoženja in interesov javnih uslužbencev, da se preprečita nepojasnen prirast premoženja in potencialno navzkrižje interesov ter v zvezi z njima ukrepa, in sicer z okrepitevijo vloge nacionalne komisije za integriteto;

se še naprej krepil status institucij, ki se borijo proti korupciji, in sicer s sodelovanjem civilne družbe ter dobro oglaševanih in ustrezno delujočih posebnih klicnih števil za pritožbe državljanov.

2.2 Zunanja in varnostna politika

Namen dialoga in sodelovanja na področju skupne zunanje in varnostne politike (v nadaljnjem besedilu: SZVP) je postopno zблиževanje, tudi na področju skupne varnostne in obrambne politike (v nadaljnjem besedilu: SVOP). Zlasti se bodo obravnavala vprašanja varnosti, preprečevanja konfliktov in kriznega upravljanja, regionalna stabilnost, razoroževanje, neširjenje orožja, nadzor nad oborožitvijo in nadzor nad izvozom orožja. Sodelovanje na tem področju bo temeljilo na skupnih vrednotah in interesih, njegov namen pa bo povečati usklajenost in učinkovitost politik ob uporabi dvostranskih, mednarodnih in regionalnih forumov. Med drugim bo vključevalo:

spodbujanje mirnega reševanja sporov ter mednarodne stabilnosti in varnosti na podlagi učinkovitega večstranskega sodelovanja;

razvoj sodelovanja glede sankcij EU;

spodbujanje spoštovanja načel suverenosti in ozemeljske celovitosti, nedotakljivosti meja in neodvisnosti, kot je določeno v Ustanovni listini Združenih narodov in v Helsinški sklepni listini OVSE;

okrepitev praktičnega sodelovanja pri preprečevanju konfliktov in kriznem upravljanju z lajšanjem sodelovanja Republike Moldavije v civilnih in vojaških operacijah kriznega upravljanja, ki jih vodi EU, ter zagotavljanje dejavnosti svetovanja in usposabljanja na področju SVOP (na podlagi okvirnega sporazuma o sodelovanju, ki velja od 1. julija 2013, ter večstranskega okvira delovne skupine vzhodnega partnerstva za SVOP);

začetek in zaključek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo o varnostnih postopkih za izmenjavo tajnih podatkov o vprašanjih, povezanih s SVOP, kot nadgradnja sporazuma med Republiko Moldavijo in Evropsko unijo o vzpostavitvi okvira za sodelovanje Republike Moldavije v operacijah kriznega upravljanja EU, ki velja od 1. julija 2013;

Terorizem, neširjenje orožja za množično uničevanje in nezakonit izvoz orožja

krepitev mednarodnega soglasja o boju proti terorizmu, ki temelji na človekovih pravicah, vključno o pravni opredelitvi terorističnih dejanj, z zavzemanjem za dogovor o Splošni konvenciji o mednarodnem terorizmu ter nadaljnje izboljšanje zakonodajnega in regulativnega nacionalnega okvira na področju boja proti terorizmu;

izmenjavo informacij o terorističnih organizacijah, skupinah, njihovih dejavnostih in podpornih mrežah v skladu z mednarodnim pravom in zakonodajo, ki sta jo sprejeli pogodbenici;

izvajanje standardov, določenih v priporočilih o financiranju teroristov, ki jih je pripravila Projektna skupina za finančno ukrepanje;

razvoj možnosti sodelovanja pri boju proti trgovini z orožjem in uničevanju zalog;

razvoj možnosti sodelovanja in izmenjave informacij v zvezi z odkrivanjem nedovoljenega orožja in njegovo izsleditvijo;

sodelovanje pri in prispevanje k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje, povezanih materialov in pripadajočih nosilcev s popolnim izpolnjevanjem in nacionalnim izvajanjem prevzetih obveznosti v skladu z mednarodnimi pogodbami in sporazumi o razoroževanju in neširjenju orožja ter drugimi ustreznimi mednarodnimi obveznostmi;

vzpostavitev učinkovitega nacionalnega nadzora nad izvozom in tranzitom blaga, povezanega s z orožjem za množično uničevanje, vključno z nadzorom nad končno uporabo tehnologij z dvojno rabo in z učinkovitimi sankcijami za kršitve nadzora izvoza;

sodelovanje pri carinskih kontrolah, ki temeljijo na oceni tveganja, za zagotovitev varnosti in zaščite blaga, ki je bilo uvoženo, izvoženo ali je v tranzitu;

boj proti nezakoniti trgovini z osebnim in lahkim orožjem, vključno s strelivom, na podlagi veljavnih mednarodnih sporazumov in resolucij Varnostnega sveta ZN ter obveznosti v okviru drugih mednarodnih instrumentov, ki se uporabljajo na tem področju;

nadaljevanje krepitve institucionalne zmogljivosti s sprejetjem najboljših mednarodnih praks in izkušenj na področju boja proti terorizmu;

nadaljevanje sodelovanja na področju nadzora izvoza konvencionalnega orožja ob upoštevanju Skupnega stališča EU o nadzoru izvoza vojaške tehnologije in opreme;

Konflikt v Pridnjestrju

ohranitev konstruktivnega sodelovanja pogodbenic v pogajalskem procesu pod vodstvom OVSE, katerega cilj je razrešiti konflikt v Pridnjestrju;

nadaljevanje učinkovitega sodelovanja med EU in Republiko Moldavijo v zvezi z reševanjem konflikta v Pridnjestrju v skladu z dogovorjeno obliko „5 + 2“, vključno s posvetovanji o ureditvi po razrešitvi konflikta;

okrepitev dialoga, da se pojasnijo koristi pridružitvenega sporazuma ter zagotovi, da se uporablja na celotnem ozemlju Republike Moldavije;

nadaljevanje konstruktivnega dialoga z vsemi zadevnimi partnerji o mejnih vprašanjih, ki se nanašajo na konflikt v Pridnjestrju;

Mednarodno kazensko sodišče

izvajanje Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča in povezanih instrumentov, pri čemer je treba ustrezno ohranjati njegovo integriteto.

2.3 Sodelovanje na področju pravice, svobode in varnosti

Pogodbenici bosta sodelovali na naslednjih področjih, da bi:

Varstvo osebnih podatkov

še naprej izvajali zakonodajni okvir in zagotovili visoko raven zaščite osebnih podatkov v skladu z evropskimi instrumenti in standardi;

še naprej krepili gradnjo zmogljivosti organa za varstvo podatkov (Državni center za varstvo osebnih podatkov) in spremljali uporabo standardov o varstvu podatkov na vseh področjih, še zlasti pri kazenskem pregonu;

Sodelovanje na področju migracij, azila in upravljanja meja

Migracije

še naprej učinkovito izvajali sporazum o ponovnem sprejemu oseb med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo ter ukrepe za ponovno vključevanje moldavskih državljanov;

okrepili obstoječo infrastrukturo (vključno s centri za pridržanje) in osebje pristojnih organov, da se zagotovi učinkovito vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Republiki Moldaviji ali jo le prečkajo, z njenega ozemlja, zagotovili spoštovanje človekovih pravic priseljencev v upravnem pridržanju ter razvili okvir za vključevanje;

še okrepili Urad za migracije in azil kot koordinatorja za dobro upravljanje migracijskih tokov ter izboljšali pogoje za sprejem in registracijo tujcev, zlasti dela enotnih kontaktnih točk, ki so odgovorne za registracijo tujcev na centralni in lokalni ravni;

še naprej krepili regionalne službe Direktorata za nezakonite migracije Urada za migracije in azil, zagotovili prisotnost Urada za migracije in azil na regionalni ravni ter določili lokalne prostore, ki so ločeni od prostorov nacionalne policije;

po začetni uspešni objavi še naprej posodabljali razširjeni migracijski profil ter ga vključili v odločanje na področju migracijske politike, kadar je to mogoče;

nadaljevali organizacijo neprekinjenih, ciljno usmerjenih informacijskih kampanj, katerih cilj je pojasniti pravice in obveznosti potovanj brez vizumov, vključno z informacijami o pravilih, ki urejajo dostop do trga dela EU (tudi prek portala EU o priseljevanju), ter o odgovornosti za morebitne zlorabe pravic v okviru brezvizumskega režima;

Azil

nadaljevali izvajanje zakona o azilu iz leta 2009, ki zagotavlja trden okvir za zaščito oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in spremenili to zakonodajo in jo nadalje uskladili z mednarodnimi in evropskimi standardi;

ohranili učinkovit postopek za določanje statusa begunca;

še naprej usposabljali sodnike in druge delavce v pravosodju o vprašanih azila in migracij, zlasti glede obravnave pritožbenih postopkov na teh področjih;

dodatno razvili okvir za vključevanje;

vedli biometrične osebne dokumente in začeli izdajati potne listine beguncem;

Upravljanje meja

dodatno okrepili upravljanje meja in ohranili visoko raven mejnih kontrol in nadzora ter razširili in nadgradili fiksne in mobilne naprave za video nadzor;

nadgradili sliko o razmerah na nacionalni in lokalni ravni z dodatnim izboljšanjem analize tveganja, obveščevalnih podatkov in upravljanja toka podatkov;

še naprej zagotavljali ustrezno infrastrukturo, tehnično opremo, informacijske sisteme ter finančne in človeške vire v skladu s strategijo in akcijskimi načrti integriranega upravljanja meja Republike Moldavije;

ohranili in razširili programe in ukrepe usposabljanja za boj proti korupciji;

še naprej izkoriščali možnosti za izvajanje skupnih ukrepov, usposabljanja in strokovnega svetovanja, ki jih ponujajo misija EU za pomoč na meji med Ukrajino in Moldavijo, agencija FRONTEX ter države članice EU;

uporabili vzvode, ki jih omogoča prisotnost misije Evropske unije za pomoč na meji med Ukrajino in Moldavijo, da okrepi in razvijeta sodelovanje z ukrajinsko državno mejno stražo, vključno s samodejno izmenjavo osebnih podatkov;

proučili možnosti, da bi z ukrajinskimi partnerji vzpostavili dodatne skupne mejne prehode in skupno patroliranje meje, tudi na osrednjem delu meje med Republiko Moldavijo in Ukrajino;

Reforma policije, preprečevanje kriminala in boj proti organiziranemu kriminalu

zagotovili spoštovanje pravne države in varstvo človekovih pravic z razvojem dostopne, odgovorne, učinkovite, pregledne in profesionalne policije, uvedbo na pravicah temelječega pristopa k policijskemu delu, policijskim delom, ki ga usmerjajo obveščevalni podatki, ter bojem proti kriminalu, vključno s kibernetko kriminaliteto;

okrepili mednarodno operativno policijsko sodelovanje, vključno z vzpostavitvijo in uporabo skupnih preiskovalnih enot ter krepitvijo čezmejnega sodelovanja z izvajanjem skupnih operacij;

vzpostavili tesnejše sodelovanje z Europolom, tudi s sklenitvijo sporazuma o operativnem sodelovanju;

Boj proti prepovedanim drogam

nadaljevali izvajanje ustrezne strategije in akcijskih načrtov ter pripravili nov akcijski načrt;

še naprej zagotavljali uravnotežen in enoten pristop k vprašanju, ki so povezana z drogami, da bi reševali zdravstvene in socialne posledice zlorabe drog, zagotovili učinkovitejše preprečevanje in si prizadevali za zmanjšanje ponudbe prepovedanih drog, trgovine z njimi in povpraševanja po njih;

okrepili institucionalne strukture za boj proti prepovedanim drogam;

nadaljevali redni dialog v okviru dialoga o drogah, ki poteka pod okriljem vzhodnega partnerstva;

nadalje razvili sodelovanje in izmenjavo informacij ter še naprej sodelovali z Evropskim centrom za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) in skupino Pompidou pri Svetu Evrope;

Pravno sodelovanje

si še naprej prizadevali za okrepitev pravosodnega sodelovanja v civilnih in gospodarskih zadevah, tako da:

pristopita k večstranskim konvencijam o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah ter jih izvajata, zlasti konvencije Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu na področju pravosodnega sodelovanja,

pristopita k večstranskim konvencijam o zaščiti otrok ter jih izvajata, zlasti Konvencijo o pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah v tujini iz leta 1970, ter

pripravita vse potrebno za pristop in izvajanje Konvencije iz leta 1996 o pristojnosti, pravu, ki se uporabi, priznavanju, izvršitvi in sodelovanju na področju starševske odgovornosti in ukrepov za zaščito otrok, zlasti z oceno nacionalnih zmogljivosti in virov;

okrepili pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah s pristopom k ustreznim konvencijam in njihovim izvajanjem, zlasti kar zadeva konvencije Sveta Evrope;

vzpostavili tesnejše sodelovanje z Eurojustom, vključno s podpisom in izvajanjem sporazuma o operativnem sodelovanju;

2.4 Gospodarsko sodelovanje

Pogodbenci bosta sodelovali in Republiko Moldavijo podprli pri vzpostavitvi v celoti delujočega tržnega gospodarstva ter postopnem usklajevanju politik s politikami EU v skladu z vodilnimi načeli makroekonomske stabilnosti, zdravih javnih financ, trdnega finančnega sistema ter vzdržne plačilne bilance. To sodelovanje bo vključevalo:

razvoj zmogljivosti Republike Moldavije na področju makroekonomskih napovedi, vključno z izboljšanjem metodologije, uporabljene za oblikovanje scenarijev razvoja, spremljanje ekonomskih procesov ter izboljšanjem kakovosti analize dejavnikov učinka z izmenjavo informacij o dobrih praksah;

okrepitev neodvisnosti ter regulativnih in nadzornih pristojnosti Narodne banke Moldavije, tudi s pregledom zakonodaje o centralni banki, da se zagotovi, da upošteva dobro prakso EU, s podporo strokovnega znanja in izkušenj EU, tudi Evropske centralne banke;

delitev izkušenj EU, vključno z Evropsko centralno banko, o monetarni politiki, politiki deviznih tečajev ter politikah na področju nadzora in regulacije finančnega in bančnega sektorja, ter pomoč pri razvoju in krepitvi zmogljivosti Republike Moldavije na teh področjih;

krepitev vzdržnosti in upravljanja javnih financ z izvajanjem davčnih reform in reform na področju odhodkov;

razvoj odprtih, konkurenčnih in preglednih pravil in postopkov v zvezi s privatizacijo ter njihovo izvajanje v skladu z dobrimi praksami EU;

Pravo gospodarskih družb, računovodstvo, revizija in upravljanje podjetij

Pogodbenici bosta pomagali pripraviti Republiko Moldavijo na izvajanje prava EU in mednarodnih instrumentov, navedenih v Prilogi k osnutku Pridružitvenega sporazuma, zlasti pa bosta sodelovali pri:

razvoju upravne zmogljivosti državnih institucij Republike Moldavije;

dodatni poenostavitvi pravil in postopkov za registracijo pravnih oseb, vključno s podjetji, in fizičnih oseb, vključno s podjetniki, pri ustanavljanju in likvidaciji podjetij;

razvoju politike Republike Moldavije na področju upravljanja podjetij in spodbujanju skladnosti s kodeksom o upravljanju podjetij v skladu z mednarodnimi standardi in pravili EU ter priporočili na tem področju;

izmenjavi pravočasnih, relevantnih in točnih informacij o stanju veljavne zakonodaje in njeni skladnosti s pravom EU v obliki, dogovorjeni med pogodbenicama, ter s predložitvijo podrobnega akcijskega načrta za izvajanje prava EU v skladu z dogovorjenim časovnim načrtom;

opredelitvi področij, na katerih bi bilo treba zagotoviti usposabljanje, gradnjo zmogljivosti ter strokovno znanje in izkušnje;

Zaposlovanje, socialne politike in enake možnosti

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

pripraviti se na izvajanje prava EU na področju zdravja in varnosti pri delu, delovne zakonodaje in delovnih pogojev, kot je navedeno v prilogah k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu, zlasti:

okrepiti upravne in izvršilne zmogljivosti na področjih zdravja in varnosti pri delu ter delovne zakonodaje, zlasti delovnega inšpektorata in relevantnih pravosodnih organov,

okrepiti zmogljivost socialnih partnerjev (npr. z usposabljanjem na področju zakonodaje EU in standardov na področju zdravja in varnosti ter delovne zakonodaje);

razviti strateški pristop k zaposlovanju, katerega cilj so številnejša in boljša delovna mesta, ki zagotavljajo dostojne delovne pogoje, večja skladnost med kvalifikacijami in ponudbo delovnih mest na trgu dela ter spodbujanje aktivne podpore in učinkovitih služb za zaposlovanje; izvajati nacionalne programe za dostojno delo, sprejete v dogovoru med Mednarodno organizacijo dela in Republiko Moldavijo;

okrepiti zmogljivosti uprave, pristojne za razvoj in izvajanje politik zaposlovanja in socialnih politik, predvsem služb za zaposlovanje in storitev socialnega varstva;

izboljšati raven socialne zaščite in zagotoviti učinkovitost in finančno vzdržnost sistemov socialne zaščite;

še naprej spodbujati socialni dialog, tudi z gradnjo zmogljivosti socialnih partnerjev;

Varstvo potrošnikov

Za pripravo na izvajanje pravnega reda EU in mednarodnih instrumentov, navedenih v Prilogi k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu, bosta pogodbenici sodelovali pri:

krepitevi upravne zmogljivosti za izvrševanje zakonodaje na področju varstva potrošnikov v Republiko Moldaviji, zlasti z usposabljanjem vladnih uradnikov in drugih predstavnikov interesov potrošnikov o prenosu zakonodaje EU v nacionalno pravo ter njenem izvajanju in izvrševanju;

Statistika

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali, da bi zakonodajo Republike Moldavije na področju statistike približali zakonodaji EU. To sodelovanje bo vključevalo:

izvedbo popisa prebivalstva, razširjanje povzetka popisa in natančnih rezultatov ter pripravo strategije za izboljšanje ocen statističnih podatkov na področju migracij;

pregled statistične zakonodaje v skladu s priporočili celovite ocene (npr. okrepiti položaj in neodvisnost generalnega direktorja državnega statističnega urada z uvedbo fiksnega mandata in jasnimi merili za zaposlovanje in razrešitev), okrepitev zaščite statistične zaupnosti pri postopkih priprave in razširjanja podatkov ter ponovna vzpostavitev statističnega sveta;

izboljšanje kakovosti statističnega poslovnega registra z razvojem in izvajanjem jasnih postopkov za posodabljanje gospodarskih enot, vključno z vsemi razpoložljivimi upravnimi viri, izboljšanjem pokritosti lokalnih enot in posameznih podjetnikov ter preoblikovanjem poslovnih raziskav v skladu s standardi EU;

izvajanje klasifikacije proizvodov po dejavnosti iz leta 2008 (CPA), seznama proizvodov Evropske skupnosti iz leta 2010 (PRODCOM) in sistema nacionalnih računov iz leta 2008 (SNR) ter pripravo na izvajanje Evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov iz leta 2010 (ESR);

razvoj celovitega okvira za zagotavljanje kakovosti, vključno s politiko na področju človeških virov in usposabljanja;

Reforma javne uprave in upravljanje javnih financ

Pogodbenici bosta sodelovali pri razvoju dobro delujočega sektorja javne uprave, trdnih politik upravljanja javnih financ ter notranjega finančnega nadzora in zunanje revizije. To sodelovanje bo vključevalo:

okrepitev institucionalne zmogljivosti in zmogljivosti na področju človeških virov osrednjih in lokalnih javnih organov, da se izboljšajo in izvajajo politike ter zagotovi učinkovito in uspešno zagotavljanje kakovostnih javnih storitev;

okrepitev preglednosti politike in upravljanja javnih financ, nadzora nad njima in z njima povezane odgovornosti;

izboljšanje upravljanja javnih financ in izvajanje strategije upravljanja javnih financ Republike Moldavije za obdobje 2013–2020;

izboljšanje sistema notranje kontrole v okviru decentraliziranega upravljanja, vključno s funkcionalno neodvisnimi notranjimi revizijami v državnih organih, in sicer z zagotavljanjem usklajenosti s splošno sprejetimi mednarodnimi standardi in metodologijami ter dobro prakso EU;

nadaljnji razvoj zunanje revizije v okviru računskega sodišča v skladu s splošno sprejetimi mednarodnimi standardi (INTOSAI);

zagotavljanje učinkovitega sodelovanja s pristojnimi institucijami in organi EU ter pomoči tem institucijam in organom, vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam za preglede in inšpekcije na kraju samem, ki se nanašajo na upravljanje sredstev EU in nadzor nad njimi, v skladu z veljavnimi pravili in postopki;

Davčna ureditev

Pogodbenici bosta okrepili sodelovanje, da bi na podlagi standardov EU in mednarodnih standardov izboljšali in razvili davčni sistem in upravo Republike Moldavije. To bo vključevalo priprave na postopno in večjo uskladitev zakonodaje Republike Moldavije s

pravom EU in mednarodnimi instrumenti, navedenimi v Prilogi k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu, zlasti prizadevanja za:

izboljšanje in poenostavitev davčne zakonodaje;

izboljšanje mednarodnega davčnega sodelovanja, da se izboljša dobro upravljanje na tem področju, tj. z izvajanjem načel preglednosti, izmenjave podatkov in poštene davčne konkurence;

izboljšanje zmogljivosti davčne uprave, zlasti s preходом na bolj osredotočen sistem davčnega nadzora in revizije, ki temelji na oceni tveganja;

sprejetje ukrepov za uskladitev politik za boj proti goljufijam in tihotapljenju trošarinskih izdelkov;

razvoj sodelovanja z davčnimi upravami držav članic EU z izmenjavo novih izkušenj in trendov na področju obdavčenja;

Finančne storitve

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah Republike Moldavije na izvajanje pravnih aktov EU, naštetih v Prilogi k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu, in mednarodnih standardov, navedenih v zadevnem členu sporazuma o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine. To sodelovanje bo vključevalo:

izboljšanje upravne zmogljivosti nadzornih organov v skladu s pravom EU;

vzpostavitev stikov in izmenjavo informacij s finančnimi nadzorniki EU;

razvoj nacionalne zakonodaje o preprečevanju pranja denarja in boja proti njemu ter financiranju terorizma, zlasti z: izvajanjem zakonodaje EU na teh področjih; okrepitevijo sodelovanja s Projektno skupino za finančno ukrepanje, Svetom Evrope, odborom MONEYVAL ter drugimi zadevnimi organi v državah članicah EU; ter podpisom memorandumov o soglasju med finančnimi obveščevalnimi organi Republike Moldavije in držav članic EU;

zagotavljanje pravočasnih, relevantnih in točnih informacij o stanju veljavne zakonodaje Republike Moldavije in njeni skladnosti s pravom EU v obliki, dogovorjeni med pogodbenicama, ter s predložitvijo podrobnega akcijskega načrta za izvajanje prava EU v skladu z dogovorjenim časovnim načrtom;

opredelitev področij, na katerih bi bilo treba zagotoviti usposabljanje, gradnjo zmogljivosti ter strokovno znanje in izkušnje;

Industrijska in podjetniška politika

Pogodbenici bosta sodelovali, da bi izboljšali poslovno in regulativno okolje v Republiki Moldaviji, zlasti za mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP), vključno z mikropodjetji. To sodelovanje bo vključevalo:

zagotovitev sodelovanja Republike Moldavije pri oceni pobude „Small Business Act“ za Evropo, in izvajanja njenih priporočil;

sodelovanje Republike Moldavije pri sorodnih projektih za krepitev konkurenčnosti MSP, kot sta Program za konkurenčnost podjetij in MSP (COSME) ter Evropska podjetniška mreža;

prizadevanje, da bo Republika Moldavija upoštevala potrebe sektorja MSP in s tem povezano infrastrukturo ter konkurenčnost MSP pri oblikovanju in izvajanju prihodnjih programov za razvoj podeželja in/ali regionalnih razvojnih programov;

napredek pri izvajanju strategije o MSP za obdobje 2012–2020 (npr. z nadaljnjim razvojem znanstvenih in tehnoloških parkov in podjetniških inkubatorjev, kot je določeno v strategiji) ter nacionalne strategije za konkurenčnost, ki je del nacionalne razvojne strategije „Moldavija 2020“;

prizadevanje za dejavno sodelovanje Republike Moldavije v svetu MSP in v povezanih forumih, ki se ukvarjajo z razvojem in pregledom politike MSP;

doseganje napredka pri vzpostavitvi in izvajanju konceptualnega, zakonodajnega in operativnega okvira za spodbujanje razvoja grozdov MSP v Republiki Moldaviji.

Rudarstvo in surovine

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje prihodnjega pridružitvenega sporazuma na področju rudarstva in surovin. To sodelovanje bo vključevalo:

začetek dialoga o rudarstvu in trgovini s surovinami;

sodelovanje na področju varnosti in trajnostnega razvoja rudarstva.

Turizem

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

oblikovati časovni načrt za krepitev razvoja konkurenčnega in trajnostnega turizma ter opredeliti ukrepe, potrebne za poglobitev sodelovanja med Republiko Moldavijo in EU na področju turizma;

nadaljevati izmenjavo dobrih praks in deliti znanje, usposabljanje in izobraževanje na področju turizma;

Kmetijstvo in razvoj podeželja

Za pripravo na izvajanje pravnega reda EU in mednarodnih instrumentov, navedenih v Prilogi k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu, bosta pogodbenici sodelovali pri:

razvoju in izvajanju političnega, pravnega in institucionalnega okvira (vključno z zahtevami glede varnosti hrane in standardov trženja) na področju kmetijstva in razvoja podeželja;

razvoju in izvajanju novega akcijskega načrta, da bi se ta sektor bolj uskladil s politikami in zakonodajo EU na področju kmetijske politike in razvoja podeželja;

usposabljanju osrednjih in lokalnih uprav na področju politik razvoja podeželja;

izboljšanju konkurenčnosti kmetijske proizvodnje ter diverzifikaciji gospodarskih dejavnosti na podeželju;

okrepitvi zmogljivosti plačilne agencije, da bi zagotovili preglednost, učinkovitost in predvidljivost izplačane državne pomoči;

izboljšanju trajnostne rabe tal in vodnih virov v agroživilskem sektorju;

Regionalni razvoj

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

razviti pravni in institucionalni okvir za izvajanje učinkovite politike regionalnega razvoja v Republiki Moldaviji, tudi na območjih s posebnim statusom;

okrepiti institucionalne in operativne zmogljivosti nacionalnih, regionalnih in lokalnih institucij na področju regionalnega razvoja in teritorialne kohezije, vključno s prizadevanji za razvoj učinkovitega sistema upravljanja na več ravneh ter jasne delitve odgovornosti;

zagotoviti uravnotežen razvoj celotnega ozemlja Republike Moldavije na podlagi strateškega pristopa iz dokumentov teritorialnega načrtovanja, ki bi se izvajal prek operativnega programa teritorialnega načrtovanja, vključno z diverzifikacijo gospodarskih dejavnosti v majhnih mestih in regijah v razvoju;

okrepiti socialno in tehnično infrastrukturo v regijah v razvoju z izvajanjem razvojnih projektov, ki temeljijo na doslednih in časovno omejenih strategijah regionalnega razvoja, pri čemer je treba upoštevati potrebo, da se podpre uravnotežen teritorialni razvoj na celotnem ozemlju;

razviti in izvesti nov akcijski načrt za politiko regionalnega razvoja na podlagi operativnega programa, ki izhaja iz nacionalne strategije „Moldavija 2020“;

zagotoviti usposabljanja za organe osrednje in lokalne uprave o dobrem upravljanju in najnovejših metodologijah na področju politike razvoja mest in podeželja, vključno z upoštevanjem odnosov med mesti in podeželjem, da bi se podprl bolj uravnotežen razvoj države kot celote.

Ribiška in pomorska politika

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

okrepiti sodelovanje in zagotavljati trajnosten ribolov v Črnem morju, in sicer v dvostranskih in večstranskih okvirih ter na podlagi ekosistemskega pristopa k upravljanju ribištva;

povečati obseg znanstvenega in tehničnega sodelovanja, da bi zagotovili zmogljivosti za nadzor ribolova ter oceno staležev morskih virov in morskega okolja;

spodbujati integriran pristop k pomorskim zadevam, zlasti s preučitvijo možnosti za vzpostavitev nacionalne kontaktne točke v Republiki Moldaviji;

opredeliti področja skupnega interesa za prihodnje sodelovanje na območju Črnega morja v okviru integrirane pomorske politike EU;

Energija

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

sprejeti ukrepe v smeri povezovanja energetskega trga Republike Moldavije z energetskega trgom EU, vključno z izvajanjem „tretjega svežnja“ o električni energiji in pravnih ukrepih, ki urejajo področje plina, ob upoštevanju sklepa ministrskega sveta Energetske skupnosti o časovnem razporedu za ločevanje lastništva podjetij za proizvodnjo in prenos plina v plinskem sektorju, ter z izvajanjem časovnega načrta za izboljšanje plinskih in elektroenergetskih povezav med Republiko Moldavijo in Romunijo, vključno z razširitvijo plinovoda Iași-Ungheni, ki bi omogočila njegovo uporabo za dobavo plina Republiki Moldaviji;

izvajati zakonodajo EU v zvezi s strateškimi rezervami naftnih proizvodov ter povečanjem proizvodnje energije na desnem bregu reke Dnester ter dodatno zmanjšati izgube pri prenosu in distribuciji v električnih, plinskih in toplotnih omrežjih;

izvajati nacionalno zakonodajo na področju energije iz obnovljivih virov, da se poveča delež obnovljivih virov energije v skupni bruto porabi energije na 17 % do leta 2020, ter sprejeti in izvajati zakone za prenos direktiv EU o energetske učinkovitosti, zlasti o energetske učinkovitosti stavb in o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku;

Promet

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje predpisov EU, navedenih v prilogah k prihodnjem pridružitvenem sporazumu ter skupaj podpirali Republiko Moldavijo. To sodelovanje bo vključevalo:

izvajanje nove, celovite prometne in logistične strategije za obdobje 2013–2022;

sprejetje potrebnih reform, da se lahko Republika Moldavija črta s črne liste Pariškega memoranduma o soglasju;

pripravo reforme in programa prestrukturiranja za železniški sektor;

pospešitev prizadevanj za prenos zakonodaje EU na področju letalstva v zakonodajo Republike Moldavije, da se polno izkoristi sporazum o skupnem zračnem prostoru med EU in Republiko Moldavijo;

razvoj infrastrukture, zlasti z izvajanjem prednostnih projektov za razvoj prometnega omrežja vzhodnega partnerstva, kar pa je odvisno od predlogov projektov, ki bodo upravičeni do sredstev mednarodnih finančnih institucij in so primerni za financiranje iz Sklada za spodbujanje naložb v sosedstvo;

Okolje

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje prava EU in mednarodnih standardov in si zlasti prizadevali:

zagotoviti, da Republika Moldavija sprejme nacionalno okoljsko strategijo in akcijski načrt za njeno izvajanje;

sprejeti in izvajati državno zakonodajo in imenovati pristojne organe na področjih presoje vplivov na okolje, strateške presoje vplivov na okolje, ravnanja z odpadki in gospodarjenja z viri, kakovosti vode in gospodarjenja z vodami, kakovosti zraka, varstva narave, industrijskih emisij in upravljanja s kemikalijami;

nadaljevati izvajanje večstranskih okoljskih sporazumov, zlasti iz konvencije iz Espooja, Aarhuške in Rotterdamske konvencije;

oblikovati akcijski načrt, na podlagi katerega bo določen časovni načrt za prenos, izvajanje in izvrševanje okoljskih smernic iz pridružitvenega sporazuma;

izvesti potrebne institucionalne reforme za izvajanje nove okoljske zakonodaje in politike;

Podnebni ukrepi

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali za okrepitev dialoga in sodelovanja na področju podnebnih sprememb, da bi:

pripravili in podpisali nov globalni sporazum o podnebnih spremembah;

oblikovali strateški načrt ter pripravili ukrepe za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje;

dodatno uskladili zakonodajo v Republiko Moldavijo z veljavnimi akti EU in mednarodnimi instrumenti;

Informacijska družba

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje predpisov pravnega reda EU, navedenih v prilogah k prihodnjem pridružitvenem sporazumu, in si zlasti prizadevali:

bolj uskladiti zakonodajo na področju elektronskih komunikacij s pravom EU;

izvajati dejavnosti za krepitev neodvisnosti in upravne zmogljivosti nacionalnega regulatorja na področju komunikacij, da se zagotovi njegova zmožnost za sprejemanje ustreznih regulativnih ukrepov in uveljavljanje lastnih odločitev ter vseh veljavnih predpisov in da se zagotovi lojalna konkurenca na trgih;

krepi ta sektor z izmenjavo informacij in izkušenj v zvezi z izvajanjem pobude „Evropska digitalna agenda“ iz strategije Evropa 2020;

Javno zdravje

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

podpirati Republiko Moldavijo pri pripravah na izvajanje prava EU na področju zdravstva, kot je navedeno v prilogah k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu, zlasti v zvezi z zakonodajo na področju nadzora nad tobakom, kakovosti in varnosti snovi človeškega izvora (kri, tkiva, organi in celice) ter nalezljivih bolezni;

izmenjati dobre prakse pri izvajanju Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom in Mednarodnega zdravstvenega pravilnika;

krepi pripravljenost, usposabljanje in epidemiološki nadzor v zvezi z nalezljivimi boleznimi, zlasti v zvezi z HIV/aidsom, tuberkulozo, spolno prenosljivimi okužbami ter hepatitisoma C in B, tudi s sodelovanjem z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni;

podpirati sodelovanje Republike Moldavije v mrežah in delovnih skupinah EU, povezanih z javnim zdravjem, kot je letno srečanje mreže za zdravstvene informacije ter srečanja skupine za razmislek o HIV/aidsu in foruma civilne družbe o HIV/aidsu;

Civilna zaščita

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

zagotoviti učinkovito neprekinjeno komuniciranje 24 ur na dan, vključno z izmenjavo zgodnjih opozoril in informacij o izrednih razmerah večjega obsega, ki zadevajo EU in Republiko Moldavijo ter tretje države, v katerih katera koli od pogodbenic sodeluje pri odpravi posledic nesreč;

zagotavljati medsebojno pomoč v izrednih razmerah, kot je primerno in glede na razpoložljivost zadostnih virov;

spodbujati sprejemanje in izvajanje smernic EU o podpori države gostiteljice;

izboljšati bazo znanja o tveganjih nesreč ter gospodarskih izgubah s krepitvijo sodelovanja v zvezi z dostopnostjo in primerljivostjo podatkov;

doseči napredek pri razvoju ocenjevanja in kartiranja tveganj nesreč na ravni države ter podpreti razvoj elektronskega atlasa regionalnega tveganja in zagotoviti njegovo učinkovito uporabo na nacionalni ravni;

izboljšati preprečevanje industrijskih ali „natech“ (naravnih in tehnoloških) nesreč;

začeti dialog o političnih vidikih preprečevanja nesreč ter pripravljenosti in odziva nanje z izmenjavo dobrih praks, organizacijo skupnega usposabljanja, vajami, študijskimi obiski in delavnicami ter učnimi urami, ki bodo povzemale izkušnje, pridobljene pri dejanskem posredovanju v izrednih razmerah in vajah;

še naprej razvijati ukrepe za preprečevanje z izobraževanjem, usposabljanjem in obveščanjem prebivalstva, zlasti mladih, o protipožarni zaščiti;

Izobraževanje, usposabljanje in mladi

Pogodbenici bosta sodelovali pri celoviti posodobitvi in reformi sistemov za izobraževanje, usposabljanje in mlade v Republiki Moldaviji. To sodelovanje bo vključevalo:

izvajanje skupnih dejavnosti in izmenjav, ki dodatno spodbujajo vključevanje Republike Moldavije v evropski visokošolski prostor, in sicer v okviru njenega članstva v bolonjskem procesu, vključno z reformo tretjega cikla (doktorsko izobraževanje) in ustanovitvijo nacionalne agencije za zagotavljanje kakovosti ter povečanjem možnosti za mobilnost študentov in univerzitetnega osebja;

razvoj nacionalnega okvira kvalifikacij, da se izboljša preglednost in priznavanje kvalifikacij in kompetenc;

podporo akademskega sodelovanja, gradnje zmogljivosti ter mobilnosti študentov in univerzitetnega osebja prek novega programa Erasmus+ ter dejavnosti Marie Curie za mobilnost in usposabljanje raziskovalcev;

izvajanje in podporo strateškemu pristopu k poklicnem izobraževanju in usposabljanju, da bi se sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja Republike Moldavije uskladil glede na modernizacijo struktur poklicnega izobraževanja in usposabljanja EU, kakor se izvaja prek kopenhavskega procesa in njegovih instrumentov;

spodbujanje strateškega pristopa k mladinski politiki in izboljšanje izmenjav in sodelovanja na področju neformalnega izobraževanja za mlade in mladinske delavce, da bi se spodbujal medkulturni dialog in podpirala civilna družba, vključno prek programov EU, ki se ukvarjajo z mladino;

Raziskave in inovacije

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

olajšati vključevanje Republike Moldavije v evropski raziskovalni prostor (ERP);

okrepiti sodelovanje Republike Moldavije v dejavnostih programa Obzorje 2020;

napredovati pri izvajanju inovacijske strategije za obdobje 2013–2020 – „Inovacije za konkurenčnost“;

okrepiti človeške, materialne in institucionalne vire, da bi izboljšali raziskovalne in inovacijske zmogljivosti;

okrepiti sodelovanje Republike Moldavije na področju dejavnosti Marie Curie;

Kultura, avdiovizualna politika in mediji

Kultura

Pogodbenici si bosta skupaj prizadevali:

spodbujati izvajanje Konvencije Unesca o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005;

sodelovati pri razvoju vključujoče kulturne politike v Republiki Moldaviji ter ohranjanju in spodbujanju kulturne in naravne dediščine;

okrepiti zmogljivosti za razvoj kulturnega podjetništva na področju ustvarjalnih in kulturnih industrij in kulturne dediščine;

spodbujati sodelovanje akterjev s področja kulture iz Republike Moldavije v programih kulturnega sodelovanja, vključno s programom Ustvarjalna Evropa;

Avdiovizualna politika in mediji

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje pravnih aktov EU, navedenih v prilogah k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu. To sodelovanje bo vključevalo podporo Republiki Moldaviji za:

ukrepe, ki naj bi omogočili sprejetje avdiovizualne zakonodaje v skladu z evropskimi standardi, vključno z izmenjavo mnenj o avdiovizualni politiki, veljavnih mednarodnih standardih, vključno s sodelovanjem v boju proti rasizmu in ksenofobiji;

okrepitev zmogljivosti in neodvisnosti regulativnih organov/teles, pristojnih za medije, ter zlasti prizadevanje za popolno neodvisnost avdiovizualnega koordinacijskega sveta;

spremembo zakonodaje, da se zagotovi, da se javna finančna pomoč za medije dodeli na podlagi strogo objektivnih meril, ki se enako uporabljajo za vse medije;

Sodelovanje v agencijah in programih EU

Pogodbenici bosta skupaj z Evropsko komisijo preučili možnosti za sodelovanje v izbranih programih EU in dejavnostih agencij EU, ki se osredotočajo na države ESP.

2.5 Trgovina in z njo povezane zadeve (poglobljeno in celovito območje proste trgovine)

Blagovna menjava

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravi ustreznega izvajanja določb o dostopu do trga za blago, vključno z energijo, iz prihodnjega pridružitvenega sporazuma, zlasti s skupnimi posvetovanji z namenom:

povečati izvozno zmogljivost Republike Moldavije;

uvesti dodatne izboljšave na področju trgovinske statistike, da se pogodbenicama omogoči pravilna uporaba mehanizma za preprečevanje izogibanja;

zagotoviti, da ne pride do povečanja trenutno veljavnih uvoznih dajatev v času pred začetkom veljavnosti sporazuma (klavzula o mirovanju);

zagotoviti kakovost zakonodaje, ki jo bo pripravila Republika Moldavija o dostopu do trga ali drugih sorodnih vprašanjih;

sodelovati pri izvajanju časovnega načrta za izboljšanje konkurenčnosti Republike Moldavije;

izmenjave informacij o dogajanju, povezanem z dostopom do trga, v Republiki Moldaviji ter njeni politiki o dostopu do trga.

Tehnični predpisi, standardizacija in pripadajoča infrastruktura

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na doseganje skladnosti Republike Moldavije z EU na področjih tehničnih predpisov EU, standardizacije, meroslovja, akreditacije, postopkov ugotavljanja skladnosti ter sistema nadzora trga, kot je določeno v prihodnjem pridružitvenem sporazumu.

Te priprave bodo vključevale:

izmenjavo informacij o razvoju in izvrševanju zakonodaje, ki naj bi jo Republika Moldavija v skladu s svojimi zavezami začela izvajati še pred začetkom veljavnosti prihodnjega pridružitvenega sporazuma, kot je določeno v Prilogi k Sporazumu in v skladu z zakonodajo EU;

razvoj infrastrukture, povezane z upravljanjem tehničnih predpisov, standardizacije, meroslovja, akreditacije, postopkov ugotavljanja skladnosti, in sistema nadzora trga, vključno z vzpostavitvijo nacionalnega informacijskega sistema;

nadaljnje usposabljanje osebja pristojnih državnih organov in agencij o upravljanju;
izmenjavo informacij o drugih pomembnih vidikih načrtov Republike Moldavije na področju tehničnih ovir v trgovini in o veljavnih časovnih okvirih;
sodelovanje pri pripravah na Sporazum o ugotavljanju skladnosti in prevzemanju industrijskih izdelkov (ACAA);

Sanitarni in fitosanitarni ukrepi

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah Republike Moldavije na večjo usklajenost zakonodaje in prakse na področjih sanitarnih in fitosanitarnih standardov za živila in krmo, zdravja rastlin ter zdravja in dobrega počutja živali z zakonodajo in prakso EU, kakor je določeno v prilogah k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu. To sodelovanje bo vključevalo:

izvajanje celotne sedanje strategije za varnost hrane Republike Moldavije, s posebnim poudarkom na kakovosti zakonodaje ter zmogljivosti izvrševanja, in odpravo morebitnih ugotovljenih pomanjkljivosti;

opredelitev sektorskih prednostnih nalog za Republiko Moldavijo, da se standardi bolj uskladijo z zakonodajo EU v sektorjih kmetijstva, ki so gospodarsko pomembni, in se vključijo vsa področja, navedena v prilogah k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu;

okrepitev upravne zmogljivosti z usposabljanjem osebja pristojnih vladnih in izvršilnih organov in agencij, da se pripravi in izvaja zakonodaja, ki je skladna z zakonodajo EU;

nadaljnje izboljšanje infrastrukture in s tem povezane zmogljivosti, ki je potrebno za izvajanje zakonodaje, zlasti laboratorijev na področju zdravja živali in rastlin, laboratorijev za varnost hrane in mejnih kontrolnih točk v skladu z zahtevami EU;

prizadevanja za vzpostavitev sistema zgodnjega opozarjanja za hrano in krmo, zdravje živali in zdravja rastlin;

organizacijo kampanj obveščanja skupaj z zadevnimi agencijami, podjetji in nevladnimi organizacijami o zahtevah za dostop do trga EU, pa tudi v sodelovanju s civilno družbo o potrošniških vidikih varnosti hrane in krme;

Olajševanje carinskih postopkov in trgovine

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah Republike Moldavije na večjo uskladitev njene zakonodaje s predpisi prava EU in mednarodnimi standardi, navedenimi v Prilogi k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu. To sodelovanje bo vključevalo:

nadaljnje izvajanje strateškega okvira za carinsko sodelovanje;

približevanje sistema pooblaščenih gospodarskih subjektov Republike Moldavije sistemu EU z možnostjo vzajemnega priznavanja;

nadaljnjo posodobitev carinske službe Republike Moldavije in njene infrastrukture, ter organizacijo usposabljanja osebja;

nadaljnjo poenostavitev in modernizacijo carinskih upravnih postopkov;

pripravo časovnega načrta za pristop Republike Moldavije h Konvenciji o skupnem tranzitnem postopku;

sodelovanje pri carinskem nadzoru, ki temelji na oceni tveganja, in izmenjavo pomembnih informacij, ki prispevajo k boljšemu obvladovanju tveganja in varnosti dobavnih verig, olajševanju zakonite trgovine ter varnosti uvoženega ali izvoženega blaga ali blaga v tranzitu;

krepitev dialoga o boju proti goljufijam za preprečitev nezakonite trgovine, vključno s trošarinskimi izdelki, zlasti prek okrepljenega sodelovanja v okviru Protokola o vzajemni upravni pomoči v carinskih zadevah;

približevanje zakonodaje Republike Moldavije o carinskem uveljavljanju pravic intelektualne lastnine zakonodaji EU;

Pravila o poreklu

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje pravil o poreklu, ki se bodo uporabljala v skladu z zadevnim protokolom k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu. To sodelovanje bo vključevalo:

pomoč Republiki Moldaviji pri pristopu k Regionalni konvenciji o panevro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu;

usposabljanje carinskih služb Republike Moldavije o izdajanju potrdil in preverjanju preferencialnega porekla;

razpravo o trenutnih postopkih, ki jih uporabljajo carinske službe Republike Moldavije pri izdajanju potrdil in preverjanju porekla blaga, in po potrebi njihov pregled.

Ustanavljanje, trgovina s storitvami in elektronsko poslovanje

Pogodbenici bosta nadaljevali dialog o ustanavljanju, trgovini s storitvami in elektronskem poslovanju na podlagi določb, navedenih v prihodnjem pridružitvenem sporazumu. Pripravili se bosta na izvajanje obveznosti na področjih storitev v skladu s prilogami k prihodnjemu pridružitvenemu sporazumu. To sodelovanje bo vključevalo:

zagotavljanje usposabljanja in zadostne upravne zmogljivosti za obvladovanje načrtovanega približevanja zakonodaje;

razpravo o področjih, na katerih bi bilo treba zagotoviti takšno usposabljanje, gradnjo zmogljivosti ter strokovno znanje in izkušnje;

zagotovitev redne izmenjave informacij v zvezi s predvideno ali tekočo pripravo zakonodaje na področjih, izbranih za približevanje, in dialog v ta namen.

Tekoča plačila in pretok kapitala

Pogodbenici bosta nadaljevali dialog o pretoku kapitala in plačilnem prometu, zlasti z namenom spremljanja izpolnjevanja vseh obstoječih obveznosti in priprave na izvajanje prihodnjega pridružitvenega sporazuma.

Javna naročila

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah Republike Moldavije na izvajanje poglavja o javnih naročilih prihodnjega pridružitvenega sporazuma in s tem povezanih reform. To sodelovanje bo vključevalo:

razvoj potrebnih pristojnosti in upravne zmogljivosti v organih, pristojnih za nadzor izvajanja politike javnih naročil, da bi se ta zakonodaja bolj uskladila s pravom EU;

začetek priprave strategije o javnih naročilih Republike Moldavije;

zagotovilo, da bo imel neodvisni revizijski organ zadostno upravno zmogljivost, da bo lahko zagotovil učinkovita pravna sredstva v skladu z direktivama 89/665 in 92/13, kot sta bili spremenjeni z Direktivo 2007/66;

natančno in pravočasno obveščanje o razvoju zakonodaje Republike Moldavije, zlasti za načrtovano zakonodajno delo, ki bo vplivalo na politiko javnih naročil in izvrševanje.

Pravice intelektualne lastnine

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravi na večjo uskladitev zakonodaje Republike Moldavije s pravom EU in mednarodnimi standardi o varstvu pravic intelektualne lastnine, kakor je določeno v prihodnjem pridružitvenem sporazumu. To sodelovanje bo vključevalo:

omogočanje ustrezne in učinkovite ravni varstva pravic intelektualne lastnine za imetnike pravic iz obeh pogodbenic ter zagotovilo, da veljajo ustrezni ukrepi za uveljavljanje teh pravic;

okrepitev zmogljivosti izvrševanja pristojnih državnih organov in izvajalskih agencij, vključno s carinsko službo Republike Moldavije, in redno poročanje o stanju upravne zmogljivosti;

pravilno delovanje pravosodnega sistema, da se imetnikom pravic zagotovi dostop do pravnega varstva, ter obstoj in učinkovito izvajanje sankcij;

konsolidacijo ustreznih institucionalnih struktur ter uradov za varstvo pravic industrijske lastnine in varstvo avtorskih pravic in organizacij za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic; okrepitev sodelovanja z organi in panožnimi združenji tretjih držav;

sprejetje ukrepov za ozaveščanje javnosti na področju varstva intelektualne lastnine ter zagotavljanje učinkovitega dialoga z imetniki pravic;

pripravo akcijskega načrta za izvajanje zakonodaje EU in ustreznih standardov na tem področju ter razvoj orodij za spremljanje izvajanja in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine, ki se bodo uporabljali v okviru prihodnjega pridružitvenega sporazuma;

izvajanje standardov iz Direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine (2004/48/ES) in Uredbe (EU) št. 608/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov;

sprejetje učinkovitih ukrepov proti ponarejanju in piratstvu ter učinkovito izvajanje izvedbenih predpisov in sankcij za kršitve pravic intelektualne lastnine na podlagi nacionalne strategije varstva pravic intelektualne lastnine do leta 2020 in priprava rednih poročil na podlagi oprijemljivih in izmerljivih ciljev in podatkov;

Konkurenca

Pogodbenici bosta sodelovali pri pripravah na izvajanje poglavja o konkurenci prihodnjega pridružitvenega sporazuma in s tem povezanih reform. To sodelovanje bo vključevalo:

učinkovito izvajanje zakonodaje o konkurenci prek institucionalnega okvira Republike Moldavije in njegove upravne zmogljivosti;

okrepitev dialoga o izkušnjah z izvrševanjem zakonodaje na tem področju in o drugih zakonodajnih spremembah v zvezi s konkurenco, vključno z zagotavljanjem usposabljanja za organe in ad-hoc strokovnega svetovanja o splošnem izvrševanju pravil o državni pomoči;

Preglednost

Pogodbenici bosta posebno pozornost namenili:

pripravi na izvajanje obveznosti o preglednosti v postopkih odločanja v zvezi s trgovinsko politiko ter presoji potrebnih mehanizmov, ki bi jih bilo treba vzpostaviti v ta namen;

razpravi o dobrih praksah in izkušnjah v zvezi s preglednimi postopki odločanja;

izmenjavi informacij in zagotavljanju ustreznega usposabljanja, vključno z mehanizmi obveščanja in posvetovanji z zainteresiranimi stranmi;

vodenju seminarjev in drugih dogodkov za širšo javnost, namenjenih pojasnjevanju izvajanja prihodnjega pridružitvenega sporazuma in procesa približevanja.

Trgovina in trajnostni razvoj

Pogodbenici bosta vodili dialog o vprašanjih iz poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju prihodnjega pridružitvenega sporazuma. To bo vključevalo:

izmenjavo informacij o izvajanju ustreznega domačega političnega okvira ali mednarodnih obveznosti v zvezi s trajnostnim razvojem;

razpravo o prihodnjem izvajanju obveznosti iz tega poglavja v zvezi z udeležbo zainteresiranih strani in dialogom s civilno družbo;

izmenjavo dobrih praks in relevantnih izkušenj.

Pogodbenici se opozarja, da sta prednostni nalogi v zvezi s pravicami sindikatov in temeljnimi delovnimi standardi iz oddelka 2.1 ter prva prednostna naloga iz oddelka 2.6 zelo pomembni za izvajanje poglavja o „Trgovini in trajnostnem razvoju“, zato bi ju bilo treba obravnavati v zvezi s tem delom pridružitvenega sporazuma.